

**HASAN BÜLENT
KAHRAMAN**

International Guardian Gazetesi'nin 7 Nisan 1998 günü yayımlanan sayısında, İngiltere İşçi Partisi'nin (İİP) 1994'ten bu yana geçirdiği değişimin tabana nasıl yansıtıldığını gösteren oldukça kapsamlı bir araştırma çıktı. Bilindiği üzere, 1992 yılındaki seçimlerde beklenmeyen bir yenilgi aldıktan sonra parti oldukça ciddi bir yenilenme sürecine girmişti. Özellikle 1994'le 1997 seçimleri arasında İİP, yüzde 40'lık bir büyüme göstermiştir. Üye sayısı 1997 sonunda 405 bin 283'tür. Bu

genişleme çeşitli kesimlerce partinin 'sağ' bir üye tabanına doğru kaydığı, 'edilgin ve daha çok orta sınıf bir üye yapısına yaslandığı' şeklinde yorumlanmıştı. Mevcut araştırma bu değerlendirmeleri geniş ölçüde yalanlamaktadır. Araştırmanın bir önemi de, bu partiden hareketle, ama genel olarak Avrupalı 'siyasal insanın' siyasetin yeni yapı ve kavramlarıyla olan ilişkisini yansıtmasıdır.

Araştırma 1994 öncesindeki 'Eski İİP' ile 1994

Yeni solun tabanı

sonrasındaki 'Yeni İİP' üyelerini karşılaştırmaktadır. Buna göre: 1. 1994 öncesine göre üyeler, daha çok çalışan kesimden gelmektedir. Eski İİP üyelerinin yüzde 13'ü bu sınıfa aitken bu oran şimdi yüzde 17'ye çıkmıştır. 2. Üyeler daha gençtir. Eskiden üyelerin yüzde 12'si 35 yaşın altındayken bu oran şimdi yüzde 25'tir. Yaş ortalaması eskiden 54'ken bugün 48'dir. 3. Taban bugün daha az varlıklıdır. Eskiden yüzde 21 üye yıllık 40 bin poundluk gelire sahipken, bu oran yüzde 17'ye düşmüştür. 4. Eskiden üyelerin yüzde 37'si yüksek eğitimliken bugün aynı kesim partide yüzde 30'dur. 5. Üyeler eskiye oranla daha çok dinsel eğilimler göstermektedir. 6. Eskiden üyelerin yüzde 60'ı erkek iken günümüzde yüzde 63'ü erkektir. 7. Kapı kapı gezmek suretiyle parti propagandasına katılmak anlamındaki etkinlik Eski İİP'de bugünküne oranla üç katı daha güçlüdür. Bu 'zaaf' parti üyesi sayısındaki artışla dengelenmek istenmiştir. 8. Parti tabanı geçmişe nazaran daha tutucudur. Örneğin şiddete bulaşmış gençlerin ailesinin de cezalandırılmasını isteyenlerin oranı yüzde 47'den 59'a çıkmıştır. Ömür boyu hapis cezasının gerçekten ömür boyu olmasını isteyenlerin oranı yüzde 51'den

yüzde 61'e, daha şiddetli cezalardan yana olanlar da yüzde 46'dan yüzde 58'e ulaşmıştır.

Bu profilin yanı sıra partinin ideolojik yapısıyla ilgili önemli bulgular da araştırmada yer almaktadır. 1. Daha merkeze kayan bir politika tercihi son sekiz yılda önemli ölçüde azalmıştır. 1989 - 90'da bu eğilimi gösteren üye oranı yüzde 57 iken, şimdi yüzde 45'e düşmüştür. 2. Gelirin yeniden ortalama işçi sınıfına dağıtılması gerektiğine inananlar 1989 - 90'daki yüzde 88'lik oranı yitirerek yüzde 67'ye inmişlerdir. 3. 1989 - 90'da, yüzde 94 üye devletin Ulusal Sağlık Sistemi'ne daha çok para ayırması gerektiğine inanırken bugün yüzde 75'tir. 4. Aynı dönemde üyelerin yüzde 82'si Muhafazakârlar tarafından özelleştirilen kamu yatırımlarının tekrar kamuya iade edilmesi gerektiğine inanırken bu oran bugün yüzde 50'ye düşmüştür.

Bu araştırma elbette Yeni İİP'nin seçimi niçin kazandığını tek başına açıklamamaktadır. Ama hiç değilse bir toplumda sol tabanın 'yeni siyaset kavramları' bağlamındaki yapısı hakkında yeterli ama daha ileri çözümlenmeyi gerektiren bir bilgi vermektedir.

e - mail: kahraman@sabanciuniv.edu.tr